

O B S A H

PŘEDMLUVA

1. ZDRAVÍ A JEHO PODPORA.....	9
1.1. Zdraví jako významná hodnota	10
1.2. Biopsychosociální pojetí zdraví.....	12
1.3. Vědní obory zabývající se zdravím	14
1.4. Zdravý životní způsob	18
1.4.1. Pohybová aktivita a tělesné cvičení	20
1.4.2. Nekuřáctví	20
1.4.3. Nezávislost na alkoholu a jiných drogách	21
1.4.4. Vyloučení rizikových forem sexuálního života	24
1.4.5. Zachovávaní vhodných dietních opatření	25
1.4.6. Ochrana před intenzivním opalováním	26
1.4.7. Předcházení úrazům a nehodám	26
2. STRES JAKO RIZIKOVÝ FAKTOR.....	29
2.1. Teoretické aspekty stresu	30
2.1.1. Biologická teorie stresu H. Selyeho	31
2.1.2. Psychologická teorie stresu R. S. Lazaruse	32
2.1.3. Teorie stresu A. Steinberga a R. F. Ritzmanna.....	32
2.1.4. Klasifikační schéma teorií stresu.....	33
2.1.5. Systémové pojetí stresu	33
2.2. Potenciální stresové situace.....	35
2.2.1. Koncepce životních událostí.....	35
2.2.2. Stres v práci	38
2.3. Percipovaný stres.....	40
2.4. Reakce na stres	41
2.5. Důsledky stresu	45
3. STRES A JEHO MODERÁTORY	51
3.1. Chování typu A/B	52
3.2. Alexithymie	54
3.3. Místo kontroly	55
3.4. Vnímaná osobní zdatnost	55
3.5. Naučená bezmocnost	55
3.6. Vysvětlovací styl	56

3.7. Nezdolnost (hardiness)	56
3.8. Smysl pro koherenci (sense of coherence)	57
3.9. Neuroticismus	58
3.10. Negativní efektivita	58
3.11. Sociální opora	59
4. NEMOC A JEJÍ ZVLÁDÁNÍ	63
4.1. Biopsychosociální pojetí nemoci	64
4.2. Prožívání nemoci	67
4.2.1. Autoplastický obraz nemoci	68
4.2.2. Vztah terapeuta a pacienta	69
4.2.3. Hospitalizovaný pacient	71
4.2.4. Bolest a její mírnění	73
4.3. Nemoci související se stresem	76
4.3.1. Kardiovaskulární onemocnění	76
4.3.2. Onkologická onemocnění	77
4.3.3. Jiná onemocnění související se stresem	79
5. NEMOC A PSYCHOTERAPIE	83
5.1. Psychoterapie a její základní směry	84
5.2. Druhy psychoterapie	86
5.3. Účinné faktory psychoterapie	88
5.4. Psychoterapie v oblasti somatických nemocí	90
6. PŘÍLOHY	93
LITERATURA	105